

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.7.2018
COM(2018) 350 final

2018/0214 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

**w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Aktu genewskiego Porozumienia
lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Porozumienie lizbońskie o ochronie nazw pochodzenia i ich międzynarodowej rejestracji z 1958 r. jest traktatem zarządzanym przez Światową Organizację Własności Intelektualnej (WIPO), otwartym dla stron Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej. Umawiające się strony tego porozumienia są zobowiązane do ochrony na swoich terytoriach nazw pochodzenia produktów innych umawiających się stron uznanych i chronionych jako takie w kraju pochodzenia i zarejestrowanych w Biurze Międzynarodowym WIPO, chyba że w ciągu jednego roku od złożenia wniosku o rejestrację złożą oświadczenie, że nie mogą zapewnić ochrony.

Siedem państw członkowskich Unii jest umawiającymi się stronami porozumienia lizbońskiego: Bułgaria (od 1975 r.), Republika Czeska (od 1993 r.), Słowacja (od 1993 r.), Francja (od 1966 r.), Węgry (od 1967 r.), Włochy (od 1968 r.) oraz Portugalia (od 1966 r.). Trzy państwa członkowskie Unii podpisały porozumienie, ale go nie ratyfikowały (Grecja, Rumunia i Hiszpania). Sama Unia nie jest umawiającą się stroną porozumienia lizbońskiego, ponieważ przewidziano w nim jedynie członkostwo państw.

Porozumienie lizbońskie zostało poddane przeglądowi w latach 2009–2015 w celu (i) udoskonalenia jego obecnych ram; (ii) włączenia przepisów, zgodnie z którymi system lizboński ma również zastosowanie do oznaczeń geograficznych; oraz (ii) włączenia możliwości przystąpienia organizacji międzyrządowych, takich jak UE.

Dnia 7 maja 2015 r. Rada przyjęła decyzję upoważniającą Komisję do wzięcia udziału w konferencji dyplomatycznej w Genewie w dniach 11–21 maja 2015 r., podczas której w dniu 20 maja 2015 r. przyjęto akt genewski Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych (zwany dalej „aktem genewskim”). Uwzględniając orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 października 2017 r. w sprawie C-389/15, decyzję tę zastąpiono decyzją Rady (UE) 2018/416 z dnia 5 marca 2018 r. upoważniającą do otwarcia negocjacji dotyczących zmienionego Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych.

W akcie genewskim rozszerza się zakres systemu lizbońskiego poza nazwy pochodzenia na wszystkie oznaczenia geograficzne. Akt ten jest zgodny z porozumieniem TRIPS WTO i odpowiednimi przepisami Unii w zakresie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych, a także pozwala organizacjom międzynarodowym (takim jak Unia Europejska) stać się umawiającymi się stronami.

Zmienione porozumienie określa zasady, warunki i procesy, w ramach których umawiające się strony mogą ubiegać się o ochronę zarejestrowanych nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, przewidując jednocześnie odpowiednie środki ochronne i okresy przejściowe dla niektórych podmiotów.

Jeżeli chodzi o procedury składania wniosków i rejestracji międzynarodowej, umawiające się strony mogą wymagać oświadczenia o zamiarze wykorzystania, gdy jest to konieczne do celów ochrony na mocy ich prawa krajowego (art. 5 ust. 5 aktu genewskiego i zasada 5 ust. 4 wspólnego regulaminu wykonawczego w ramach porozumienia lizbońskiego i aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego).

(„wspólny regulamin wykonawczy”). W odniesieniu do informacji o związku między cechami charakterystycznymi produktu a jego pochodzeniem geograficznym, które są opcjonalne w ramach dawnego porozumienia lizbońskiego, w umawiającej się stronie nie zostanie zapewniona ochrona danej nazwy pochodzenia lub danego oznaczenia geograficznego, jeżeli wymóg ten jest tam obowiązkowy, a wniosek nie jest zgodny z tym wymogiem. Wnioski powinny zawierać informację, czy – zgodnie z najlepszą wiedzą wnioskodawcy – nie udzielono ochrony w stosunku do niektórych elementów nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego (zasada 5 ust. 5).

Podwyższono opłatę rejestracyjną z 500 CHF do 1 000 CHF i wprowadzono przyszłą elastyczność, aby umożliwić członkom wnoszenie dalszego wkładu do budżetu zgodnie z wymogami. Opłatę przejściową w wysokości 500 CHF należy uiścić za każde oznaczenie geograficzne przenoszone ze starego do nowego systemu. Umawiające się strony mogą wymagać opłaty indywidualnej w celu pokrycia kosztów badania merytorycznego rejestracji międzynarodowej.

W art. 9 wprowadza się zobowiązanie każdej umawiającej się strony do ochrony zarejestrowanych oznaczeń pochodzenia i oznaczeń geograficznych na jej terytorium, w ramach jej systemu prawnego i praktyki, lecz zgodnie z warunkami niniejszego aktu, z zastrzeżeniem jakiegokolwiek odmowy, zrzeczenia się, unieważnienia lub cofnięcia, które mogą zacząć obowiązywać w odniesieniu do jej terytorium.

W art. 11 określono zakres ochrony. W art. 11 ust. 1 lit. a) wymaga się od każdej umawiającej się strony udostępnienia środków prawnych w celu zapobieżenia stosowaniu nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego w odniesieniu do wyrobów, które nie są tego samego rodzaju, lub usług, jeżeli takie wykorzystanie wskazywałoby lub sugerowało związek między tymi wyrobami lub usługami a beneficjentami i mogłoby zaszkodzić ich interesom lub mogłoby zaszkodzić tej reputacji lub osłabić ją lub spowodować nienależną korzyść w związku z reputacją nazwy pochodzenia / oznaczenia geograficznego. Ponadto art. 11 ust. 1 lit. b) obejmuje wszelkie inne praktyki mogące wprowadzić konsumentów w błąd co do prawdziwego pochodzenia, źródła lub charakteru wyrobów. W art. 11 ust. 2 zasadniczo rozszerza się zakres stosowania art. 11 ust. 1 lit. a) na przypadki przewidziane w art. 23 ust. 1 porozumienia TRIPS („nawet jeśli wskazane jest prawdziwe pochodzenie wyrobów lub jeśli nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne są używane w tłumaczonej formie lub towarzyszą im terminy takie jak »styl«, »rodzaj«, »typ«, »marka«, »imitacja«, »metoda«, »wyprodukowano tak jak w«, »taki jak«, »podobny« lub podobne”), nie ograniczając jednak jego zakresu do win i napojów spirytusowych.

W art. 12 skutecznie zapewnia się, aby chronione oznaczenia nie mogły później stać się nazwami rodzajowymi.

W art. 13 ust. 1 wyraźnie przewidziano współistnienie nazw pochodzenia lub oznaczeń geograficznych z prawami wcześniejszego znaku towarowego, zgodnie z ustaleniami zespołu orzekającego WTO w sporze między UE a USA/Australią (DS174/DS290), że współistnienie jest oparte na art. 17 TRIPS. W art. 13 zezwala się umawiającym się stronom na wprowadzenie ograniczonych wyjątków od praw związanych ze znakiem towarowym, w ramach których taki wcześniejszy znak towarowy w pewnych okolicznościach nie może uprawniać jego właściciela do uniemożliwienia przyznania ochrony zarejestrowanej nazwie pochodzenia lub oznaczeniu geograficznemu lub wykorzystania ich w takiej umawiającej się stronie.

W powiadomieniu o odmowie uznania skutków rejestracji międzynarodowej podaje się powody stanowiące podstawę odmowy (art. 15). Odmowa może zostać cofnięta zgodnie z procedurami określonymi we wspólnym regulaminie wykonawczym (zasada 11). Chociaż w akcie genewskim nie ma wyraźnego odniesienia do negocjacji zmierzających do wycofania odmowy ochrony nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, negocjacje mogą być prowadzone mimo braku wyraźnego odniesienia.

W art. 17 (Okres przejściowy) przewidziano możliwość wprowadzenia okresu stopniowego wycofywania wcześniejszego wykorzystania.

Jeżeli chodzi o podstawy unieważnienia zarejestrowanej nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, odpowiedni art. 19 nie odnosi się do podstaw unieważnienia, a zatem pozwala każdej umawiającej się stronie na odwoływanie się do jej przepisów krajowych, co jest zgodne z przepisami UE, które również nie zawierają ponumerowanej listy podstaw unieważnienia.

Akt genewski wejdzie w życie trzy miesiące po ratyfikowaniu go przez pięć stron (art. 29 ust. 2).

Unia ma wyłączną kompetencję w odniesieniu do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego. Wynika to z wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 października 2017 r. w sprawie C-389/15 – Komisja przeciwko Radzie – w którym wyjaśniono, że projekt zmienionego porozumienia lizbońskiego, tj. akt genewski, zasadniczo powinien ułatwić i uregulować wymianę handlową między Unią a państwami trzecimi, oraz po drugie, że może on mieć bezpośredni i natychmiastowy wpływ na tę wymianę, w związku z czym jego negocjowanie jest objęte kompetencją wyłączną, jaką w art. 3 ust. 1 TFUE przyznano Unii w dziedzinie wspólnej polityki handlowej wspomnianej w art. 207 ust. 1 TFUE.

Jeżeli chodzi o produkty rolne, Unia ustanowiła jednolite i wyczerpujące systemy ochrony oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina (1970 r.), napojów spirytusowych (1989 r.), win aromatyzowanych (1991 r.) oraz innych produktów rolnych i środków spożywczych (1992 r.). Biorąc pod uwagę wyłączny charakter przepisów Unii w zakresie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych, państwa członkowskie nie powinny posiadać własnych systemów ochrony ani same chronić oznaczeń geograficznych produktów rolnych członków systemu lizbońskiego będących państwami trzecimi. Dopóki Unia nie jest umawiającą się stroną aktu genewskiego, nie może jednak przedkładać oznaczeń geograficznych produktów rolnych zarejestrowanych na poziomie Unii w celu ochrony w ramach systemu lizbońskiego ani chronić oznaczeń geograficznych członków będących państwami trzecimi na podstawie tego systemu.

Aby Unia mogła właściwie wykonywać wyłączną kompetencję w odniesieniu do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego i swoje funkcje w kontekście jej kompleksowych systemów ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych, UE powinna zostać umawiającą się stroną.

Aby Unia Europejska stała się stroną aktu genewskiego, przynajmniej jedno z jej państw członkowskich musi być stroną konwencji paryskiej oraz Unia musi oświadczyć, iż została należycie upoważniona, zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi, do stania się stroną tego aktu oraz iż na podstawie jej traktatu ustanawiającego ma zastosowanie prawodawstwo, zgodnie z którym w odniesieniu do oznaczeń geograficznych można uzyskać regionalne tytuły przyznające ochronę.

Wszystkie państwa członkowskie są stronami konwencji paryskiej. Jeżeli chodzi o przepisy, na mocy których można uzyskać regionalne tytuły przyznające ochronę w odniesieniu do oznaczeń geograficznych, Unia, zgodnie z jej traktatami ustanawiającymi, wprowadziła jednolite i wyczerpujące systemy ochrony oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina (1970 r.), napojów spirytusowych (1989 r.), win aromatyzowanych (1991 r.) oraz innych produktów rolnych i środków spożywczych (1992 r.).

W niniejszym wniosku dotyczącym decyzji Rady Komisja zwraca się do Rady o zezwolenie na przystąpienie Unii Europejskiej do aktu genewskiego.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Jeżeli chodzi o produkty rolne, UE ustanowiła jednolite i wyczerpujące systemy ochrony oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina (1970 r.), napojów spirytusowych (1989 r.), win aromatyzowanych (1991 r.) oraz innych produktów rolnych i środków spożywczych (1992 r.). Dzięki tym systemom chronione nazwy objętych nimi produktów podlegają szerokiej ochronie w całej UE w oparciu o pojedynczy proces składania wniosku. Kluczowe przepisy zostały obecnie określone w odniesieniu do wina w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., w odniesieniu do win aromatyzowanych – w rozporządzeniu (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r., w odniesieniu do napojów spirytusowych – w rozporządzeniu (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. oraz w odniesieniu do produktów rolnych i środków spożywczych – w rozporządzeniu (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Przystąpienie Unii do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego jest zgodne z ogólną polityką UE mającą propagować i wzmacniać ochronę oznaczeń geograficznych poprzez umowy dwustronne, regionalne i wielostronne.

2. **PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ**

- **Podstawa prawna**

Mając na uwadze przedmiot Traktatu, podstawę decyzji Rady powinien stanowić art. 207 oraz art. 218 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zgodnie z art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) zasady pomocniczości nie stosuje się w dziedzinach, które należą do wyłącznej kompetencji UE.

- **Proporcjonalność**

Bez przystąpienia Unia i jej państwa członkowskie nadal nie mogłyby czerpać korzyści z aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego. Biorąc pod uwagę wyłączny charakter polityki handlowej Unii, w tym komercyjne aspekty własności intelektualnej, państwa członkowskie UE nie powinny posiadać własnych systemów ochrony ani same chronić oznaczeń geograficznych produktów rolnych członków systemu lizbońskiego będących państwami trzecimi. Sama Unia, dopóki nie jest umawiającą się stroną, nie może przedkładać oznaczeń geograficznych produktów rolnych zarejestrowanych na poziomie UE w celu ochrony w ramach systemu lizbońskiego ani chronić oznaczeń geograficznych członków będących państwami trzecimi na podstawie tego systemu. Aby UE mogła właściwie wykonywać wyłączną

kompetencję w odniesieniu do oznaczeń geograficznych produktów rolnych w systemie lizbońskim, UE powinna stać się jego członkiem.

- **Wybór instrumentu**

Decyzja Rady w sprawie zakończenia procesu przystąpienia Unii do aktu genewskiego jest odpowiednim instrumentem prawnym, uwzględniając art. 28 (Strony niniejszego aktu) aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego.

3. **WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW**

- **Oceny *ex post*/kontrola sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Plan działania dotyczący przystąpienia UE do Aktu genewskiego Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych opublikowano dnia 21 grudnia 2017 r. z terminem składania uwag zainteresowanych stron przewidzianym na dzień 18 stycznia 2018 r. W wyznaczonym terminie otrzymano 8 uwag. We wszystkich uwagach poza jedną odniesiono się do inicjatywy zasadniczo pozytywnie oraz wyrażono wsparcie dla przystąpienia UE. W trzech uwagach wyrażono pogląd, że UE powinna poczynić postępy w dyskusji na temat uznania i ochrony oznaczeń geograficznych innych niż rolnicze. W dwóch uwagach wyrażono sprzeciw wobec utworzenia krótkiej listy, ponieważ wszystkie unijne oznaczenia geograficzne powinny kwalifikować się do ochrony na mocy aktu genewskiego.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

W przeprowadzonym przez AND International badaniu z października 2012 r. pt. „Value of production of agricultural products and foodstuffs, wines, aromatised wines and spirits protected by a geographical indication (GI)” [„Wartość produkcji produktów rolnych i środków spożywczych, win, win aromatyzowanych i napojów alkoholowych chronionych oznaczeniem geograficznym”] (https://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/value-gi_pl)

określono szereg zalet polityki UE dotyczącej oznaczeń geograficznych dla konsumentów (zapewnianie jakości), producentów (otwartość systemu dla wszystkich producentów spełniających wymogi jakości; uczciwa konkurencja; wyższa cena; skuteczna ochrona), ogółu społeczeństwa (powiązanie wartościowych produktów z obszarami wiejskimi; zachowanie tradycji; uznanie producentów i konsumentów) oraz środowiska (powiązanie produktów tradycyjnych z krajobrazami i systemami rolniczymi). Dzięki ocenie danych gospodarczych dotyczących każdego z 2 768 oznaczeń geograficznych zarejestrowanych w UE-27 w latach 2005–2010 w badaniu stwierdzono w szczególności, że cena produktów chronionych oznaczeniem geograficznym jest przeciętnie 2,23 razy wyższa niż cena porównywalnego produktu niechronionego oznaczeniem geograficznym. Wartość sprzedaży produktów chronionych oznaczeniem geograficznym UE (z wszystkich sektorów) wynosiła w 2010 r. 54,3 mld EUR (5,7 % całego sektora produktów spożywczych i napojów UE); szacowana wartość wywozu produktów chronionych oznaczeniem geograficznym UE wynosi 11,5 mld EUR (15 % wywozu przemysłu spożywczego UE).

- **Ocena skutków**

Wymogi w zakresie lepszego stanowienia prawa dotyczące inicjatywy nie uwzględniają oceny skutków, planu wdrażania ani konsultacji publicznych. Plan działania dotyczący przystąpienia UE do Aktu genewskiego Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych opublikowano dnia 21 grudnia 2017 r. z terminem składania uwag zainteresowanych stron przewidzianym na dzień 18 stycznia 2018 r. Otrzymano 8 uwag.

W wytycznych w sprawie lepszego stanowienia prawa wyjaśniono, że ocenę skutków należy przeprowadzić wyłącznie wtedy, gdy jest to użyteczne, a oceny tej należy dokonywać w poszczególnych przypadkach. Zasadniczo żadna ocena skutków nie jest konieczna, jeżeli Komisja ma ograniczony wybór lub nie ma wyboru. Tak jest w niniejszym przypadku, ponieważ przystąpienie do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego jest uzasadnione w obliczu wyłącznej kompetencji Unii w odniesieniu do kwestii objętych aktem genewskim oraz ponieważ ten krok jest również logicznym wnioskiem wynikającym z procesu weryfikacji systemu lizbońskiego, w który zaangażowała się UE.

Członkostwo UE przyniosłoby szereg korzyści. Członkostwo UE zapewniłoby, aby obecne i przyszłe oznaczenia geograficzne zarejestrowane na szczeblu UE, ale niezarejestrowane przez 7 państw członkowskich UE należących do związku lizbońskiego, mogły kwalifikować się do objęcia ochroną w systemie lizbońskim. Oznaczenia geograficzne UE mogłyby zasadniczo zyskać szybko i nieograniczoną ochronę na wysokim poziomie we wszystkich obecnych i przyszłych stronach aktu genewskiego. Ustanowiony wielostronny rejestr wzmocniłby renomę europejskich oznaczeń geograficznych dzięki szerokiemu zakresowi geograficznemu ochrony udzielanej na mocy aktu genewskiego. Oczekuje się, że wzmocniona ochrona międzynarodowa oznaczeń geograficznych wynikająca z przystąpienia UE przyczyni się do konsolidacji i potencjalnie rozszerzenia zakresu pozytywnych skutków ochrony oznaczeń geograficznych dla rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu i zatrudnieniu przy produkcji o wysokiej wartości dodanej w sektorze rolnictwa, dla handlu i przepływów inwestycji, konkurencyjności przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP, a także dla funkcjonowania rynku wewnętrznego i konkurencji oraz ochrony praw własności intelektualnej. Własność intelektualna rolników i producentów żywności dotycząca ich produktów chronionych oznaczeniem geograficznym jest narażona na wykorzystanie i zaginięcie, zwłaszcza na rynkach światowych. Przystąpienie UE do systemu lizbońskiego pomogłoby zainteresowanym stronom z obszarów wiejskich chronić na szczeblu światowym elementy, które są wartościowe na szczeblu lokalnym, równoważąc tym samym typową tendencję do globalizacji zmierzającą do jednolitych standardów handlowych oraz presję na spadek cen produktów rolnych. Wobec obecnych niepewności o charakterze politycznym i gospodarczym stanowiłoby to dla społeczności wiejskiej wyraźny dowód, że UE prowadzi działania mające bronić jej interesów i chronić je na całym świecie. Akt genewski jest w dużym stopniu równoważny przepisom UE dotyczącym ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych, dlatego też nie przewiduje się, aby przystąpienie UE wymagało znacznych dostosowań treści tych przepisów.

Z administracyjnego punktu widzenia akt genewski zapewnia jednolity zestaw zasad dotyczących uzyskania ochrony we wszystkich państwach członkowskich, a zatem łatwiejszy i skuteczniejszy mechanizm w porównaniu z obecną praktyką UE polegającą na rozpatrywaniu różnorodnych procedur lokalnych za pośrednictwem umów dwustronnych. W zakresie polityki handlowej przystąpienie wykaże rolę UE

jako odpowiedzialnego lidera promującego działania wielostronne. Nie przewiduje się, by przystąpienie UE powodowało dodatkowe koszty lub obciążenia dla podmiotów UE lub państw członkowskich UE wyrażających chęć chronienia oznaczeń geograficznych w systemie lizbońskim w porównaniu ze *status quo*. Przeciwnie, oczekuje się, że przystąpienie spowoduje nawet obniżenie poziomu tych kosztów i obciążeń administracyjnych.

Z punktu widzenia przedsiębiorców przystąpienie UE nie pociągnie za sobą żadnych dodatkowych kosztów związanych z korektą, zapewnianiem zgodności czy kosztów transakcji ani obciążeń administracyjnych poza potencjalnymi opłatami z tytułu indywidualnego badania, które mogą nakładać członkowie porozumienia lizbońskiego i które ulegną zmniejszeniu dzięki oszczędnościom wynikającym z procedury międzynarodowej.

Akt genewski pozwala na przystąpienie UE wraz z państwami członkowskimi. Wobec jednolitego i wyczerpującego charakteru systemu ochrony oznaczeń geograficznych UE w odniesieniu do produktów rolnych wszystkie nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficzne zgłoszone do ochrony przez siedem państw członkowskich UE w systemie lizbońskim (obecnie około 800) kwalifikujące się do ochrony zgodnie z przepisami UE nie powinny jednak dłużej podlegać ochronie na mocy przepisów krajowych, ale wyłącznie na mocy przepisów UE. Powyższe ustalenie będzie także miało zastosowanie w odniesieniu do ochrony oznaczeń geograficznych, które pochodzą z państw trzecich będących członkami porozumienia lizbońskiego i zostały przez nie zgłoszone do ochrony. Przystąpienie UE spowoduje zatem mniejsze obciążenie administracyjne państw członkowskich UE w związku z uczestnictwem w systemie lizbońskim.

Co istotne, wraz z przystąpieniem UE pojawi się możliwość zastosowania odniesienia do rejestru systemu lizbońskiego zamiast szczegółowego negocjowania dwustronnej ochrony oznaczeń geograficznych. Będzie to zgodne z praktyką stosowaną w innych dziedzinach praw własności intelektualnej, w których UE zobowiązuje swoich partnerów do przystąpienia do międzynarodowych umów dotyczących praw własności intelektualnej, takich jak Konwencja berneńska dotycząca praw autorskich i protokół madrycki dotyczący znaków towarowych, oraz do przestrzegania ich przepisów zamiast tworzyć sieć rozbieżnych przedsięwzięć, które mogą dezorientować zainteresowane strony.

Przystąpienie UE będzie prawdopodobnie stanowić zachętę dla większej liczby państw trzecich, aby przystąpiły do systemu lizbońskiego, ponieważ przystąpienie zapewniłoby im dostęp do ochrony w całym związku lizbońskim, a w przypadku równoważności ich systemu z systemem UE mogłyby one korzystać ze skutecznej procedury sprawdzającej w odniesieniu do pojedynczych oznaczeń geograficznych.

Przystąpienie UE może w szczególności mieć pozytywny wpływ na kraje rozwijające się, które rozważają przystąpienie do aktu genewskiego, ponieważ dzięki systemowi lizbońskiemu ich oznaczenia geograficzne mogłyby zyskać ochronę w UE. Zainteresowanie posiadającej 17 członków Afrykańskiej Organizacji Własności Intelektualnej (OAPI) dołączeniem do porozumienia lizbońskiego jest korzystne i dowodzi atrakcyjności instrumentu oznaczeń geograficznych mającego chronić prawa rolników z krajów rozwijających się oraz tradycyjne wartości.

Jeżeli chodzi o potencjalne wady, można za nie uznać wciąż niski poziom członkostwa w systemie lizbońskim, zaniepokojenie, że postęp w kwestii oznaczeń geograficznych w ramach WTO może zostać odsunięty na jeszcze dalszy plan; sceptycyzm niektórych państw członkowskich UE wobec przystąpienia UE i niepewność w odniesieniu do skutków finansowych. Zmodernizowany system

ustanowiony na mocy aktu genewskiego powinien jednak być bardziej atrakcyjny dla potencjalnych nowych członków; postęp w ramach WIPO może nawet mieć pozytywny wpływ na dyskusje dotyczące oznaczeń geograficznych w WTO dzięki stworzeniu odpowiednich synergii oraz zbliżeniu zmienionego porozumienia lizbońskiego do procesu WTO; państwa członkowskie UE wyrażające zastrzeżenia wobec systemu lizbońskiego nie będą zobowiązane, aby do niego przystąpić; członkowie porozumienia lizbońskiego poczynili ponadto postępy w zakresie wysiłków na rzecz zapewnienia stabilności finansowej systemu lizbońskiego.

Podsumowując, korzyści wynikające z przystąpienia UE do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego przeważają nad wadami. Aby doprowadzić do przystąpienia UE do systemu lizbońskiego Komisja będzie musiała przygotować wniosek dotyczący aktów prawnych koniecznych do przystąpienia UE do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego i jego wdrożenia.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Nie dotyczy.

- **Prawa podstawowe**

Przystąpienie Unii do aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego przyczyni się do realizacji art. 17 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, który stanowi, że własność intelektualna podlega ochronie.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Zob. ocena skutków finansowych załączona do wniosku.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Nie dotyczy.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Nie dotyczy.

Wniosek

DECYZJA RADY

**w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Aktu genewskiego Porozumienia
lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 w związku z jego art. 218 ust. 6 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W Porozumieniu lizbońskim o ochronie nazw pochodzenia i ich międzynarodowej rejestracji z dnia 31 października 1958 r.¹ („porozumienie lizbońskie”) utworzono związek szczególny („związek szczególny”) w ramach Związku Ochrony Własności Przemysłowej, który został ustanowiony przez Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej, podpisaną w Paryżu w dniu 20 marca 1883 r. („konwencja paryska”). Zgodnie z warunkami porozumienia lizbońskiego umawiające się strony zobowiązują się do ochrony na swoich terytoriach nazw pochodzenia produktów innych państw należących do związku szczególnego, uznanych i chronionych jako takie w kraju pochodzenia i zarejestrowanych w Międzynarodowym Biurze Własności Intelektualnej Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, chyba że w ciągu jednego roku od złożenia wniosku o rejestrację strony te złożą oświadczenie, że nie mogą zapewnić takiej ochrony.
- (2) Siedem państw członkowskich jest stronami porozumienia lizbońskiego, mianowicie Bułgaria (od 1975 r.), Republika Czeska (od 1993 r.), Francja (od 1966 r.), Włochy (od 1968 r.), Węgry (od 1967 r.), Portugalia (od 1966 r.) i Słowacja (od 1993). Trzy inne państwa członkowskie podpisały porozumienie lizbońskie, ale go nie ratyfikowały, mianowicie Grecja, Hiszpania i Rumunia. Sama Unia nie jest stroną porozumienia lizbońskiego, ponieważ porozumienie to stanowi, że mogą do niego przystępować tylko państwa.
- (3) Dnia 20 maja 2015 r. przyjęto Akt genewski Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych² („akt genewski”) zmieniający porozumienie lizbońskie. W szczególności akt genewski rozszerza zakres związku szczególnego w celu rozszerzenia ochrony nazw pochodzenia produktów na wszystkie oznaczenia geograficzne w rozumieniu Porozumienia WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej. Akt genewski jest zgodny z tym porozumieniem i odpowiednimi przepisami Unii w zakresie ochrony nazw

¹ http://www.wipo.int/export/sites/www/lisbon/en/legal_texts/lisbon_agreement.pdf.

² http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/treaties/en/lisbon/trt_lisbon_009en.pdf.

pochodzenia i oznaczeń geograficznych produktów rolnych, a także pozwala organizacjom międzynarodowym stać się umawiającymi się stronami.

- (4) Unia ma wyłączną kompetencję w odniesieniu do obszarów objętych aktem genewskim. Potwierdzono to wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 października 2017 r. w sprawie C-389/15³, w którym wyjaśniono, że projekt zmienionego porozumienia lizbońskiego, który następnie został przyjęty jako akt genewski, zasadniczo powinien ułatwić i uregulować wymianę handlową między Unią a państwami trzecimi oraz że ma bezpośredni i natychmiastowy wpływ na tę wymianę. W związku z tym negocjacje dotyczące aktu genewskiego wchodziły w zakres wyłącznej kompetencji Unii przyznanej na mocy art. 3 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ponieważ znajdowały się w zakresie wspólnej polityki handlowej, o której mowa w art. 207 ust. 1 tego Traktatu, w szczególności w odniesieniu do handlowych aspektów własności intelektualnej.
- (5) Jeżeli chodzi o niektóre produkty rolne, Unia ustanowiła jednolite i kompleksowe systemy ochrony oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina (1970 r.), napojów spirytusowych (1989 r.), win aromatyzowanych (1991 r.) oraz innych produktów rolnych i środków spożywczych (1992 r.). W oparciu o wyłączną kompetencję określoną w art. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej państwa członkowskie nie powinny posiadać krajowych systemów ochrony w celu ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych produktów rolnych członków związku szczególnego będących państwami trzecimi. W przypadku gdy Unia nie jest umawiającą się stroną aktu genewskiego, nie może ona jednak przedkładać nazw pochodzenia oznaczeń geograficznych produktów rolnych zarejestrowanych na poziomie Unii w celu ochrony w ramach związku szczególnego ani chronić nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych członków będących państwami trzecimi za pomocą systemów ochrony ustanowionych przez Unię.
- (6) Aby Unia mogła właściwie wykonywać wyłączną kompetencję w odniesieniu do obszarów objętych aktem genewskim i swoje funkcje w kontekście jej kompleksowych systemów ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych produktów rolnych, Unia powinna zostać umawiającą się stroną aktu genewskiego.
- (7) Przystąpienie Unii do aktu genewskiego jest zgodne z art. 17 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, który stanowi, że własność intelektualna podlega ochronie.
- (8) Unia Europejska powinna w związku z tym przystąpić do aktu genewskiego.
- (9) W związku szczególnym Unia powinna być reprezentowana przez Komisję zgodnie z art. 17 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym zatwierdza się w imieniu Unii przystąpienie Unii Europejskiej do Aktu genewskiego Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych („akt genewski”).

Tekst aktu genewskiego jest dołączony do niniejszej decyzji.

³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 października 2017 r., Komisja przeciwko Radzie, C-389/15, ECLI:EU:C:2017:798 [pkt 45 i nast.].

Artykuł 2

Przewodniczący Rady wyznacza osobę upoważnioną do złożenia, w imieniu Unii Europejskiej, dokumentu przystąpienia, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ppkt (ii) aktu genewskiego, w celu wyrażenia zgody Unii Europejskiej na związanie się postanowieniami aktu genewskiego.

Artykuł 3

W związku szczególnym Unia jest reprezentowana przez Komisję zgodnie z art. 17 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej. Komisja dokonuje w imieniu Unii wszelkich niezbędnych zgłoszeń na podstawie aktu genewskiego.

W szczególności Komisja jest właściwym organem, o którym mowa w art. 3 aktu genewskiego, odpowiedzialnym za zarządzanie aktem genewskim na terytorium Unii oraz za komunikację z Międzynarodowym Biurem Własności Intelektualnej Światowej Organizacji Własności Intelektualnej zgodnie z aktem genewskim i wspólnym regulaminem wykonawczym na mocy porozumienia lizbońskiego i aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego („wspólny regulamin wykonawczy”)⁴.

Artykuł 4

Zgodnie z art. 29 ust. 4 aktu genewskiego w oświadczeniu dołączonym do dokumentu przystąpienia określa się przedłużenie o rok terminu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 aktu genewskiego, oraz terminów, o których mowa w art. 17 tego aktu, zgodnie z procedurami określonymi we wspólnym regulaminie wykonawczym.

Zgodnie z zasadą 5 ust. 3 lit. a) wspólnego regulaminu wykonawczego w powiadomieniu Dyrektora Generalnego Światowej Organizacji Własności Intelektualnej dołączonym do dokumentu przystąpienia określa się wymóg, aby do celów ochrony zarejestrowanej nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego na terytorium Unii wnioski zawierały oprócz obowiązkowych treści określonych w zasadzie 5 ust. 2 wspólnego regulaminu wykonawczego również dane szczegółowe dotyczące – w przypadku nazwy pochodzenia – jakości lub cech charakterystycznych wyrobu oraz jego związku ze środowiskiem geograficznym obszaru geograficznego produkcji oraz – w przypadku oznaczenia geograficznego – jakości, renomy lub innej cechy charakterystycznej wyrobu oraz jego związku z geograficznym obszarem pochodzenia.

⁴ Wspólny regulamin wykonawczy na mocy porozumienia lizbońskiego i aktu genewskiego porozumienia lizbońskiego przyjęty przez Zgromadzenie Związku Lizbońskiego dnia 11 października 2017 r. http://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=376416, Doc. WIPO A/57/11 z dnia 11 października 2017 r.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem [...].

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH		FS/18/YG/mh XXX agri.ddg2...XXX			
		6.221.2018.1			
		DATA: 5.3.2018			
1. LINIA BUDŻETOWA: 05 06 01		ŚRODKI: 7,228 mln EUR			
2. TYTUŁ: Wniosek dotyczący decyzji Rady sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Aktu genewskiego Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych					
3. PODSTAWA PRAWNA: Art. 207 i 218 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.					
4. CELE: W niniejszym wniosku dotyczącym decyzji Rady Komisja zwraca się do Rady o zezwolenie na przystąpienie Unii Europejskiej do aktu genewskiego.					
5. SKUTKI FINANSOWE		OKRES 12 MIESIĘCY	BIEŻĄCY ROK BUDŻETOWY 2018	NASTĘPNY ROK BUDŻETOWY 2019	
		(w mln EUR)	(w mln EUR)	(w mln EUR)	
5.0	WYDATKI	–	1,0	1,0 (kwota szacunkowa)	
	– POKRYWANE Z BUDŻETU UE		1,0		
	(ZWROTY/INTERWENCJE)				
	– POKRYWANE PRZEZ ORGANY KRAJOWE		–		
	- INNE		–		
5.1.	DOCHODY				
	– ZASOBY WŁASNE UE				
	(OPŁATY/CŁA)				
	– KRAJOWE				
		2020	2021	2022	2023
5.0.1	SZACOWANE WYDATKI				
5.1.1	SZACOWANE DOCHODY				
5.2. METODA OBLICZENIOWA: na tym etapie nie została określona					
6.0 CZY PROJEKT MOŻE BYĆ FINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PRZEWIDZIANYCH W ODPOWIEDNIM ROZDZIALE BIEŻĄCEGO BUDŻETU?					TAK NIE
6.1 CZY PROJEKT MOŻE BYĆ FINANSOWANY POPRZECZ PRZESUNIĘCIEM POMIĘDZY ROZDZIAŁAMI BIEŻĄCEGO BUDŻETU?					TAK NIE
6.2 CZY WYMAGANY BĘDZIE BUDŻET DODATKOWY?					TAK NIE
6.3 CZY BĘDZIE TRZEBA PRZEWIDZIEĆ ŚRODKI W KOLEJNYCH BUDŻETACH?					TAK NIE
UWAGI: Opłaty ponosi państwo członkowskie, z którego pochodzi dana nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne. Unia może jednak wnieść specjalny wkład zgodnie z art. 24 ust. 2 ppkt (v) aktu genewskiego w ramach środków dostępnych na ten cel z rocznego budżetu Unii. W 2018 r. na ten cel przeznacza się kwotę 1 mln EUR ujętą w linii budżetowej 05 06 01.					